

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE REGIONU KYJOVSKÉ SLOVÁCKO NA OBDOBÍ 2014 – 2020

Shrnutí analytické části

Zpracovatel:

MAS Kyjovské Slovácko v pohybu, z.s.

Masarykovo nám. 13/14

697 01 Kyjov

Tel.: +420 518 610 180

e-mail: leader.ks@centrum.cz

www.kyjovske-slovacko.com

V Kyjově dne 20. 3. 2016

OBSAH

2.1 Socioekonomická analýza	3
Kapitola území.....	4
Kapitola obyvatelstvo.....	5
Kapitola život v obcích	5
Kapitola občanská vybavenost a služby	6
Kapitola technická infrastruktura	7
Kapitola doprava	8
Kapitola ekonomika a trh práce.....	9
Kapitola cestovní ruch.....	10
Kapitola životní prostředí.....	10
Kapitola správa území	11
<i>Příloha k analytické části</i>	<i>12</i>

2.1 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

Území MAS má dlouhodobou tradici a stabilitu. Z pohledu kritérií EU se jedná spíše o venkovské území regionu. Věková struktura obyvatelstva regionu se dlouhodobě držela na relativně stabilní úrovni i po roce 1991. Stav obyvatelstva byl vyvažován migrací směrem do Kyjova. V současné době se silné populační ročníky přesouvají z produktivní do postproduktivní skupiny obyvatelstva a obyvatelstvo celkově stárne.

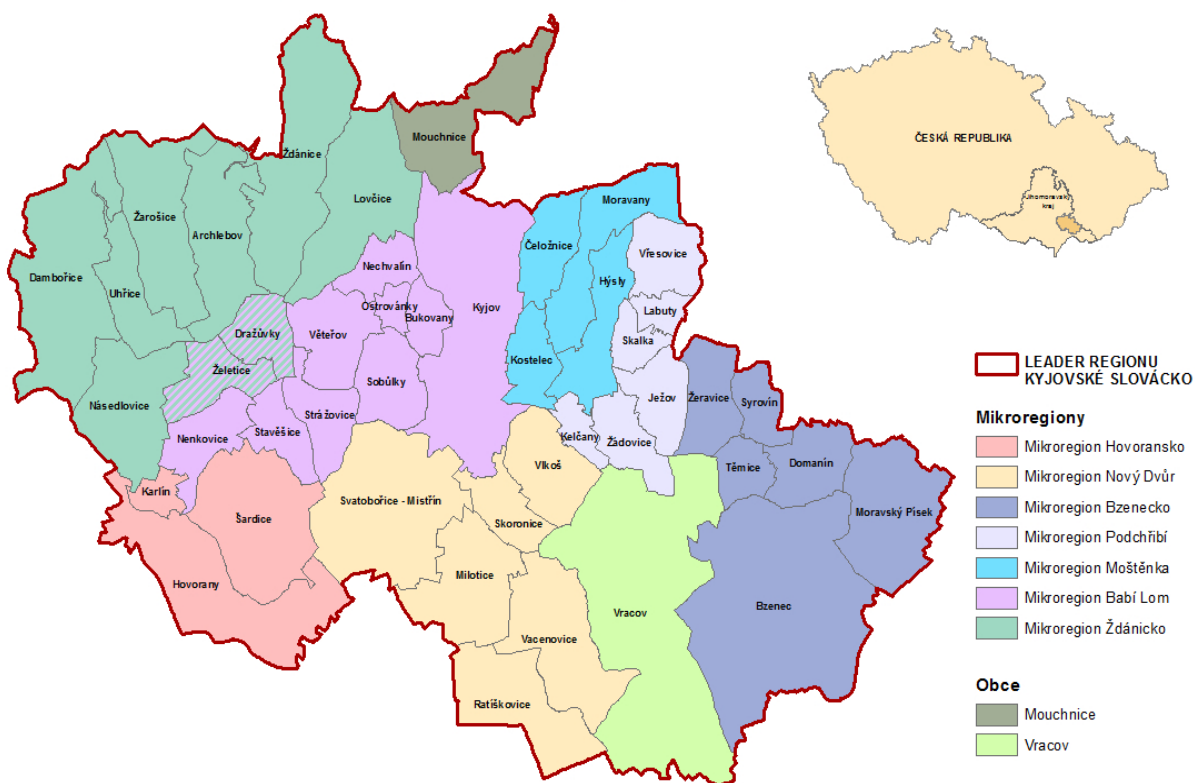
Vlivem demografických změn dochází k postupnému vylidňování některých obcí. Tyto problémy pociťují spíše obce do pěti set obyvatel. Kyjovské Slovácko je však typické svou regionální identitou. Přestože se lidé odsud často stěhují za prací, v pozdějších letech se sem často vrací.

Vzdělanostní struktura v regionu dlouho zaostávala za krajským i celorepublikovým průměrem. Postupem času se srovnala a lze předpokládat její další růst vzhledem k dostupnosti vysokoškolského vzdělání. S rostoucí vzdělaností strukturovou obyvatelstva se začíná objevovat problém horšího uplatnění i vysokoškolsky vzdělaných lidí v regionu ve vystudovaných oborech. V regionu také nekorespondující obory místních škol s poptávkou na trhu práce. Stále se však v oblasti drží tradiční řemesla. Převážně pro malé obce je stěžejním sektorem hospodářství zemědělství, orientující se na tradiční rostlinnou a živočišnou výrobu včetně vinařství a ovocnářství.

Potenciál regionu leží především v místních tradicích, produktech, folkloru a přírodě. Tyto kulturní a církevní tradice se odrážejí v každodenním rytmu života. Dodržují se zde tradiční slavnosti liturgického roku. V rámci České republiky je z tohoto pohledu region výjimečný. Historickým, kulturním i ekonomickým centrem je kdysi královské město Kyjov, vedlejšími centry jsou Ždánice a Bzenec.

KAPITOLA ÚZEMÍ

Území MAS je spíše venkovského typu s dlouhou tradicí a stabilní strukturou. Na území leží 45 obcí. Průměrně velkému administrativnímu území odpovídá rozloha 1 110 ha. 17 obcí svou velikostí průměrnou hodnotu výrazně přesahuje a 27 obcí má rozlohu administrativního území podstatně menší. Velikost území obcí v regionu MAS se značně různí. Největší počet trvale bydlících obyvatel z regionu MAS Kyjovské Slovácko má město Kyjov, které je přirozeným regionálním centrem a spádovou oblastí většiny obcí. Teoretický průměr počtu obyvatel na území činí 1 3821 trvale bydlících osob. 11 obcí svým počtem trvale bydlících obyvatel průměrnou hodnotu výrazně přesahuje a 33 obcí má počet trvale bydlících obyvatel podstatně menší. Průměrná hustota osídlení na území dosahuje 115 obyv./km².

V regionu MAS působí také 15 dobrovolných svazků obcí. Tyto mikroregiony vznikly nejčastěji za účelem spolupráce obcí v oblastech: nakládání s odpadem; kanalizací a vodohospodářství či cestovního ruchu.

KAPITOLA OBYVATELSTVO

Vývoj počtu obyvatel v regionu MAS je poměrně stabilní, v posledních letech se počet obyvatel mírně snižuje. Na území dochází k pozorování jevu stárnutí celkového obyvatelstva a přesunu silných populačních ročníků do postproduktivní skupiny obyvatel. Hodnota průměrného věku obyvatel činí 42,2 let. Index ekonomického zatížení v území dlouhodobě roste. U některých obcí je pozorována migrace z území za prací do jiných regionů ČR. Migraci lze celkově označit za proměnlivou. Celkový poměr počtu mužů a žen v území je dlouhodobě

přibližně shodný. Počet živě narozených dětí v regionu MAS nevykazuje pravidelnost a vznikají silné a slabé ročníky a porodnost se výrazně různí i mezi jednotlivými obcemi. Vzdělanostní struktura v regionu se srovnala s republikovým průměrem. Nejvíce obyvatel je středoškolsky vzdělaných. Se změnou vzdělanostní struktury a struktury trhu práce dochází k problému návaznosti vzdělání na poptávku na trhu práce.

KAPITOLA ŽIVOT V OBCÍCH

Základní občanské vybavení obcí v regionu MAS je na průměrné úrovni. Vybavenost obcí službami ve většině případů odráží počet obyvatel v obci. Služby jsou tak v území rozmístěny nerovnoměrně a koncentrují se do spádových center a převážně do města Kyjov. Téměř každá obec vlastní své kulturní zařízení nebo jiné prostory pro setkávání obyvatel a knihovnu. Tato zařízení jsou však většinou nedostatečně vybavena, často jsou také umístěna

v technicky nevyhovujícím prostředí a v některých menších obcích chybí úplně. V regionu se udržuje velká spousta tradičních zvyků a pravidelných kulturních akcí. Obce v regionu nabízejí také velké množství volnočasového a sportovního vyžití. Téměř v každé obci se hraje kopaná a skoro každá obec disponuje nějakým hřištěm. Na území je možné navštěvovat téměř všechny zájmové sportovní aktivity, koncentrované převážně ve spádových centrech. V menších obcích chybí odpovídající sportovní zázemí. Důležitou komunitní roli v obcích sehraává typické spolky jako dobrovolní hasiči, myslivci, folklórní a pěvecké soubory vyskytující se ve většině obcí.

KAPITOLA OBČANSKÁ VYBAVENOST A SLUŽBY

V území MAS působí v oblasti školství celkem 86 institucí, v oblasti sociální 26 institucí a v oblasti zdravotnictví 138 institucí. Na území největších pěti obcí leží více než 57 % všech institucí. V regionu z oblasti školství chybí instituce jako jesle či instituce vysokoškolského vzdělávání. Většina obcí má alespoň mateřskou školu. V některých obcích je však potřeba navýšení jejich kapacit, jejich modernizace a dovybavení moderními učebními pomůckami. Rovněž technický stav některých budov je nutné zlepšit. Dopravní dostupnost škol je dobrá. Průměrně dojíždí téměř dva tisíce pět set žáků. Zejména malé obce mají problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách a s technickým stavem budov s ohledem na nedostatek finančních prostředků. Počet dětí navštěvujících dobrovolné školní aktivity, jako jsou kroužky na území MAS, stále roste. Někteří rodiče by uvítali i větší rozšíření a podporu alternativního způsobu vzdělávání. Sociální zařízení jsou v regionu rozmístěny jen v několika obcích, přičemž nejvíce je domů s pečovatelskou službou. Za velkým množstvím služeb musejí klienti dojíždět. Osoby ohrožené sociálním vyloučením jsou v regionu zejména nízkopříjmové rodiny, závislí lidé, bezdomovci a mládež ohrožená soc. patologickými jevy. Sociálně slabší spoluobčané jsou často odkázáni na bydlení v ubytovnách v městě Kyjově. Mezi těmito osobami je vysoká míra nezaměstnanosti a četné druhy závislostí s rizikem nálezů infekčními chorobami. V okolí ubytoven dochází k častým konfliktům s většinovou společností. V posledních letech roste počet osob bez domova i mezi mladší generací občanů. Sociálních služeb v regionu využívají i matky samoživitelky s dětmi, k jejichž situaci není v regionu nakloněn ani trh práce. Na území se nalézají i pobytové zařízení poskytující celoroční ubytování a sociální služby osobám s mentálním a kombinovaným postižením. Velkou mírou je v Kyjově zastoupena skupina obyvatel seniorského věku, avšak kapacita pobytových zařízení pro seniory je zcela nedostačující. Doplnují terénní služby z pohledu časových a finančních možností nejsou plně v souladu s potřebami seniorů. Vystává potřeba podpořit žití v přirozeném prostředí rodiny. Služby by měly být zaměřeny i na podporu mezigenerační sounáležitosti. Centrem zdravotnictví regionu je město Kyjov, kde se nachází i Nemocnice Kyjov a většina ordinací praktických lékařů. Obyvatelé musí za některými zdravotními službami dojíždět. Kapacita lůžek a spektrum zdravotnických služeb bezpečně pokrývá potřeby obyvatelstva. Z pohledu komerčních služeb více než třetina obcí nedosahuje ani základního počtu služeb obyvatelům obcí. Přesto je téměř v každé obci obchod s potravinami a restaurace. Nejvíce se vybaveností odlišuje obec Uhřice, která vykazuje výrazně vyšší vybavenost než je u obcí s podobným počtem obyvatel. Z důležitých služeb je v území velmi málo rodinných center či služeben policie. Architektura bydlení je v některých obcích značně nesourodá. Počet dokončených bytů v regionu MAS v posledních letech kolísá kolem hodnoty 152 bytů. Nejvíce bytů přibývá v regionálních centrech. Z 2 508

neobydlených domů bylo v roce 2011 189 (tj. 7,5 %) nezpůsobilých k bydlení a tvořilo tzv. rezidenční brownfields. Z devastované objekty mohou po rekonstrukci sloužit jako tzv. startovací byty pro mladé rodiny s dětmi, případně jako sociální byty pro ekonomicky znevýhodněné obyvatele.

KAPITOLA TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Čistírna odpadních vod chybí v 65 % obcích. Kanalizace je sice vybudována ve všech obcích, ne však vždy na celém jejich území. Často je také ve velmi špatném technickém stavu. Vybavenost obcí obecním vodovodem a plynofikací je stoprocentní, obecní rozhlas a internet se nacházejí také téměř v každé obci, ne vždy však v dopovídající kvalitě. Kvalita vodovodní sítě je relativně dobrá, kanalizační síť je v některých částech značně zastaralá. Problémem je většinová jednotná kanalizace s neodděleným odváděním srážkových vod. Území regionu MAS je také plně elektrifikováno, avšak nad územím obcí Hovorán, Čeložnic a Ježova je nedostatečná kapacita sítě. Na území MAS funguje meziobecní spolupráce v oblasti odpadového hospodářství prostřednictvím DSO Severovýchod, který založil odpadovou společnost EKOR, s.r.o. s níž má smlouvu 38 obcí z MAS. Společnost zajišťuje veškeré služby spojené s odpadovým hospodářstvím. Na území MAS je také 10 sběrných dvorů. Třídící linky se nacházejí ve třech obcích. V území leží i tři kompostárny. Hustota sběrné sítě je mírně podprůměrná z hlediska porovnání s krajskou hodnotou. Lze pozorovat mírný trend vzrůstajícího materiálového využití odpadů. Problémem jsou naopak černé skládky a nedostatečná osvěta a motivace k třídění odpadu. Na katastrech obcí se nachází celkem šestnáct fotovoltaických elektráren, žádná větrná ani vodní elektrárna.

KAPITOLA DOPRAVA

Silniční síť území MAS tvoří převážně silnice III. třídy, které spojují velkou většinu malých obcí v území. 58 % silniční sítě bylo podle posledních dostupných informací v nevyhovujícím nebo havarijním stavu. Rovněž většina místních komunikací je ve špatném stavu a nevyhovující je i situace s chodníky, které v mnoha úsecích v obcích zcela chybějí. Stejně tak je zapotřebí realizovat zklidňující dopravní prvky v obcích a za zmínku stojí i nevyhovující stav zastávek. Generel krajských silnic Jihomoravského kraje předpokládá na území regionu MAS následující stavby na silniční síti: obchvat Bzence; obchvat Svatobořic-Mistřina; přeložku Ždánic; obchvat Ratiškovice; obchvat Milotic a západní obchvat Kyjova. Hromadnou silniční dopravu osob zajišťuje v regionu MAS několik autobusových

dopravců, přičemž tento systém je relativně funkční. Většina obyvatel však k dopravě využívá individuální automobilovou dopravu. Podle měření intenzity dopravy se na území MAS vyskytují v převažující míře úseky s intenzitou dopravy mezi 1000 – 5 000 vozidly v měřeném období dvaceti čtyř hodin. Nejvíce zatížen je úsek silnice první třídy mezi Kyjovem a Moravským Pískem. Železniční síť na území MAS spojuje regionální centra. Nejbližší letecká doprava se nachází v městě Brně. Infrastruktura cyklistické dopravy je na Kyjovsku poměrně hustá, většinou jsou však tyto cyklotrasy vedeny po hlavních silnicích a neumožňují tak bezpečnou cyklodopravu mezi obcemi a pro zajištění cesty do zaměstnání či do škol. Infrastruktura pro pěší dopravu a turistiku není ve všech obcích v optimálním stavu. Závažnou překážkou je například výrazně omezená prostupnost krajiny.

KAPITOLA EKONOMIKA A TRH PRÁCE

Na území regionu MAS dlouhodobě převažují organizace působící v sektoru služeb. Vyskytuje se zde dostatek nevyužitých ploch pro podnikání, tzv. venkovských „brownfields“ v místech bývalých zemědělských farem. Z pohledu velikosti převažují malé podniky do deseti zaměstnanců. Podnikatelské záměry ovlivňuje vzdálenost k nejbližší rychlostní silnici. V regionu se stále zachovávají původní tradiční řemesla, i když ve velmi omezené míře.

Problémovou oblastí je například návaznost školství na poptávku podnikatelského sektoru v území a neexistence dlouhodobé koncepce spolupráce obcí s podnikatelským sektorem. Největším zaměstnavatelem v regionu MAS je Nemocnice Kyjov. Nezaměstnanost na území MAS je dlouhodobě vyšší než ve vyšších územně správních celcích a mezi obcemi se velmi různí. Roste také nezaměstnanost mladých lidí, vedoucí k sociálním problémům. Méně kvalifikovaná pracovní síla je prakticky bez šance získat trvale „slušné“ zaměstnání. Zcela chybí pracovní uplatnění pro osoby se změnou pracovních schopností. Matky po mateřské dovolené jsou také problematickou skupinou na trhu práce. Téměř čtrnáct procent z celkového počtu obyvatel regionu MAS dojíždí do zaměstnání. Dojíždějící zaměstnanci za práci nejčastěji cestují patnáct až třicet minut.

Kromě významnějších podniků, které jsou popsány výše, v regionu profilují nové podniky s narůstajícím hospodářským významem. Je zde také množství dobrovolných aktivit, které však dosud nemají pro region ekonomický význam. Potenciálním zdrojem možného ekonomického a sociálního rozvoje je cestovní ruch, prezentovaný nejvíce aktivitami spojenými s Moravskými vinařskými stezkami a zapojením vinařů do venkovské turistiky.

KAPITOLA CESTOVNÍ RUCH

Oblast Kyjovska disponuje významným potenciálem cestovního ruchu vyplývajícím především z existence místních kulturních a folklorních tradic. Specifickou turistickou atraktivitou je vinařství, vinařská kultura, architektura a tradiční zpracování místních produktů. Bezespору nejnavštěvovanější a turisticky nejoblíbenější pamětihodností regionu je Státní zámek Milotice s tisíckami návštěvníků ročně, podobných turisticky oblíbených lokalit je v území několik. V krajině regionu se dochovalo i nespočetně

jiných stavebních památek, převážně kostelů a drobných staveb. V posledních letech se výrazně rozrůstá popularita cykloturistiky po místní krajině, čemuž je potřeba přizpůsobit infrastrukturu, která je v některých oblastech nedostačující. Velké oblibě a péči se těší také moderní sporty. Struktura a rozsah ubytovacích kapacit odpovídá turistické návštěvnosti regionu. Služby jsou převážně spojeny s největšími centry Kyjovska. V regionu chybí systémová propagace a koordinace aktivit souvisejících s organizací cestovního ruchu.

KAPITOLA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Původní vegetaci v území tvoří doubravy s pestrým zastoupením karpatských druhů rostlin a živočichů. V území se střídají vinohrady, sady a zemědělské lány se stepními stráněmi, remízky a nemnoha rybníky. Kyjovsko je také jedna z nejsušších oblastí ČR. Největší část pozemků na území MAS tvoří zemědělská a orná půda. Nejvyšší plochy v nivě řeky Moravy. Geologické podloží regionu je značně různorodé, od jílovců, pískovců až po

štěrkovité půdy. Území je součástí Alpsko-Himálajského geomorfologického systému a subsystému Karpaty, a také celku Kyjovská pahorkatina. Dominantními půdními typy jsou černozemě v oblasti Kyjovské pahorkatiny a hnědozemě ve vyšších a středních polohách regionu. Velkým problémem jednotlivých obcí je akutní i potenciální ohrožení značné části zemědělsky intenzivně obhospodařovaných ploch vodní a větrnou erozí. Region patří podle hydrologického členění do povodí řek Moravy a Dyje. Vodní toky Trkmanka a voda ve Spáleném potoce byly podle třídy jakosti začleněny jako velmi silně znečištěné. Řeka Kyjovka také dlouhodobě nevyhovuje některým nařízením. V oblasti jsou záplavová území a jejich aktivní zóny stanoveny pro řeky Moravu, Dyji, Trkmanku a pro říčku Syrovinku. Obce s navrženou protipovodňovou ochranou jsou Čeložnice, Lovčice, Nenkovice, Sobůlky,

Šardice, Uhřice a Ždánice. V regionu bylo na vodních tocích vybudováno 5 umělých vodních nádrží. Jakost vod ve většině rybníků, jezer i vodních nádrží negativně ovlivňují splachy půdních částic a především živin z okolních velkých celků zemědělsky obhospodařovaných půd. Pozitivním trendem posledních let je obnova bývalých a budování nových rybníků, které přispívají k zadržování vody v území. V krajině jsou dosud patrné zbytky lokality narušené, degradované či zdevastované těžbou nerostných surovin. V dnešní době se v území těžba soustředí na šterkopisky, ropu a zemní plyn. Z hlediska inženýrské geologie je rizikovým faktorem výskyt svahových pohybů. Celkem je na území regionu evidováno 56 plošných a bodových nestabilit. Krajina má výrazně zemědělský charakter s nižším podílem lesních porostů než je celostátní průměr a s poměrně vysokým zastoupením tzv. ostatních ploch. Území je zařazeno mezi oblastmi, které vykazují relativně vyšší míru problémů, zejména z hlediska udržitelného rozvoje území. V příštích letech měly být především realizovány společné nebo individuální projekty zaměřené na vytváření nových skladebných prvků územních systémů ekologické stability lokálního významu a nových protierozních opatření. Rozmanitá příroda na území vytváří typické prostředí pro místní flóru a faunu. Nachází se zde několik maloplošně chráněných území, přírodní rezervace, přírodní památky, památné stromy i přírodní parky a soustava chráněných území Natura 2000. Na území regionu MAS Kyjovské Slovácko v pohybu je také registrováno 5 skladebných prvků ÚSES nadregionálního významu. Žádné chráněné území není pouze na 28,5 % celkové rozlohy regionu.

KAPITOLA SPRÁVA ÚZEMÍ

MAS Kyjovské Slovácko v pohybu se nachází v oblasti Jihovýchod, v Jihomoravském kraji, v okrese Hodonín. Z celkového počtu obcí je 42 municipalit součástí správního obvodu obce s rozšířenou působností Kyjov. Téměř všechny obce na území MAS disponují pouze jednou částí obce a zabírají jedno katastrální území. Stavební úřad sídlí ve 4 obcích, finanční úřad pouze v Kyjově a matriční úřad ve 20 obcích. Na území MAS působí také 15 dobrovolných svazků obcí. Na základě

vlastního šetření v roce 2013 bylo zjištěno, že šest obcí disponuje vlastním strategickým plánem rozvoje obce a dvacet čtyři obcí má zpracovaný Program obnovy venkova. Většina obcí v současné době zpracovává Program rozvoje obce. Územně plánovací dokumentace jednotlivých obcí regionu MAS má značně rozdílnou kvalitu a není v praxi důsledně uplatňována. Index kriminality v území je průměrně 122,3. Z trestné činnosti jsou výrazně problematickou oblastí v území MAS hlavně činnosti spojené s výrobou, držením a distribucí drog. Důležitou komunitní roli a působení v oblasti ochrany obyvatelstva sehrávají také sbory dobrovolných hasičů. Ne všechny jednotky však disponují moderním materiálně technickým vybavením a zázemím jednotek SDH.

PŘÍLOHA K ANALYTICKÉ ČÁSTI

Cestovní ruch:

Ekonomika a trh práce

Občanská vybavenost a služby

Život v obcích

Životní prostředí

